

JOCUL ÎN ACTIVITATEA ȘCOLARĂ

Ideea că jocul, activitatea centrală a copilului, e o cale sigură către învățare pare nouă, însă Comenius, în urmă cu 300 de ani, prefigura această idee.

Edouard Claparède în „Psihologia copilului și pedagogia experimentală” (1975) enumeră opt teorii care au fost enunțate pentru a explica esența și cauzalitatea care stau la baza jocului copilului:

1. *Teoria recreării sau a odihnei* (Schaller, Lazarus) potrivit căreia funcția jocului ar fi aceea de a relaxa și detensiona atât corpul cât și spiritul.
2. *Teoria surplusului de energie* (Schiller, Spencer) conform căreia, surplusul de energie acumulat de copil se descarcă prin joc.
3. *Teoria atavismului* (Hall) care susține că jocul este un exercițiu necesar dispariției tuturor funcțiilor rudimentare, devenite inutile.
4. *Teoria exercițiului pregătitor* (K. Groos) susține existența a multiple tipuri de jocuri în conformitate cu numărul instinctelor (jocuri de întrecere, jocuri erotice, jocuri de vânatoare etc.) și definește funcția jocului ca un exercițiu pregătitor pentru viața adevărată.
5. *Teoria jocului ca stimulent al creșterii* (H. Carr) în special pentru sistemul nervos.
6. *Teoria exercițiului complementar* (H. Carr) se bazează pe ideea potrivit căreia jocul întreține și împrăștează deprinderile nou dobândite.
7. *Teoria întregirii* (K. Lange) potrivit căreia jocul ar fi un înlocuitor al realității care ar procura copilului ocaziile pe care nu le găsește în realitate.
8. *Teoria cathartică* (H. Carr) după care funcția jocului ar fi aceea de a ne purifica din când în când de tendințele antisociale cu care venim pe lume și de a le canaliza spre comportamente acceptate.

Jocul și procesul de creștere sunt strâns legate între ele, la școlarul mic jocul este un modus-vivendi. Așa cum am prezentat mai sus câteva teorii despre joc, există o întreagă panoplie de jocuri care pot fi aplicate cu succes în activitatea didactică.

Amintim, pentru școlarii mici, câteva tipuri de jocuri:

Jocul liber cuprinde jocuri alese, propuse sau inițiate de către copil fără intervenția adultului.

Jocul didactic este inițiat numai de către adult, scopul fiind acela de a atinge anumite obiective educaționale. Aici amintim jocuri senzoriale, de ghicire, de recunoaștere a unui obiect : ”Ghici ce ai gustat?”, ”Spune ce este”, ”Găsește jumătatea, puiul, casa, etc”.

Jocuri de analiză perceptivă vizuală, de reconstituire de imagini din bucățele: "Jocul umbrelor", "Puzzle", "Loto flori, fluturi, păsări etc."

Jocuri logice de comparare a obiectelor după criterii date și analiză, descriere, clasificare : "Mare-mic", "Găsește locul meu"

Jocuri gramaticale care presupun introducerea unor unități gramaticale corecte, elemente de flexiune. Jocul este de cele mai multe ori o modalitate de învățare prin repetarea valorilor gramaticale corecte: "Eu spun una-tu spui multe", "Spune a/al cui este?", "Cui trimit scrisoarea?"

Jocuri de mișcare: prin intermediul acestora se pun în valoare deprinderi motrice de bază și reprezintă o cale plăcută de copii de a participa la învățare. Pe lângă jocurile care presupun alergare, mers, sărituri pot exista o multitudine de mișcări asociate sau nu cântului care pot dinamiza activitățile didactice.

O altă clasificare a jocurilor, după materialele/mijloacele didactice utilizate, este aceasta:

- I. **Jocuri de manipulare**
- II. **Jocuri simbolice**
- III. **Jocuri de rol**
- IV. **Jocul cu reguli**
- V. **Jocul de construcții**
- VI. **Jocuri dinamice**

La vârsta școlară mică, jocul rămâne activitatea de bază. Competențele de a învăța să înveți se dezvoltă prin joc și este necesar să cunoaștem preocupările copiilor, preferințele lor, punctele tari și slabe ale acestora pentru a reuși să alegem acele jocuri care li se potrivesc cel mai bine.

Cum ne dăm seama dacă am ales corect un joc? Copiii sunt entuziași pe toată durata lui și mai doresc să se joace încă o dată. Dacă figurile copiilor sunt plictisite- jocul este al adultului și l-a ales greșit!

Bibliografie

1. Șchiopu Ursula, Probleme psihologice ale jocului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975
2. Claparède, Edouard, Despre natura și funcțiile jocului, Psihologia copilului și pedagogia experimentală, Ed. Didactică și Pedagogică, București., 1975
3. www.pmu.ro

prof. pt. inv.primar Gina CORNEA
Școala Gimnazială "Elena Doamna" Tulcea